

SZÉKESFEJÉRVÁR.

Társadalmi hetilap.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt. 50 kr.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény

a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért igittattatik be.

Lapunk számára hirdetések felveznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Mórész.
Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) czimzendők — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

✉ Kéziratok nem küldetnek vissza. ✉

Deák Ferencz temetése

Budapest, 1876. febr. 3-án.

A magyar nemzet ma nagyszerű gyásznapot ünnepe! Deák Ferencz temette el a gyászborult nemzet. Százezrek kísérték nemzetünk nagy halottját az örök nyugalom helyére és milliók szeméből facsart bánatos könnyeket a gyászos nap szomorú emléke. A dicső és drága hamvakat rejtő koporsót egy nemzet sirva állta körül. A nemzet fiai az ország minden részéből sereglettek az elhunyt nagy férfi koporsója körül, hogy leróják a kegyelet és hála adóját a nagy halott iránt. Nem maradt szem szárazon, és nem maradt szív, mely meg ne indult volna. A bánat szomorú képe borult minden arcra, a kebel elszorult a fájdalom gyötrő kínaitól és a fájdalom könyei kicsordultak. A nemzet méltónak mutatta magát a nagy hazafihoz. A nemzet, mely meg tudja becsülni nagyjait, méltó arra, hogy ily nagy emberei legyenek!

Budapest a leggyászóbb külsővel birt; az egész város egy nagy sarkterhez hasonlított tele gyászoló néppel. E nagy temetőben a gyász-éktiményekkel bevont házak fekete lobogókkal kriptákhoz hasonlítottak, melyekben a feketebe öltözött lakosok a bánattól lesújtott és a meghatottságtól halványult arczal mint szellemek tűntek fel előttünk. A gyászos külső nagyszerűségét a természet is fokozta komor gyászszal; az ég sűrű köd alakjában gyászfátyolt borított a gyászoló városra. Mindenütt meghatottság és ünnepies csend honolt; s e kísérteties némaságban csupán a harangok tompa zúgása jelz a nemzet szomorú gyászáat.

A ravatal az akademia palotájában volt felállítva fekete posztóval bevont gyászteremben; körülötte óriási gyertyák és szeszalángok világították a ravatalt, melynek lépcsőzetén mintegy 250 különféle színű koszoru volt elhelyezve; melyek annyira elborították a ravatalt, hogy a koszoruhalmából csakis a koporsó volt látható, mintha csupán a koszorukon pihent volna. Ott feküdt a nagy férfi megdicsőült arcza, mely sovány beesett és halvány volt. A csarnokban belül szomorú küldöttségek léptek egymás nyomába; gyászruhába öltözött hölgyek, öszborult férfiak, szomorú arcu ifjak egymásután hozták a kegyelet koszoruit a koporsóra, melynek kerületén alig jutott már hely a szüntelenül szaporodó virághalomnak. A koszoruk közül kivált a királyné gyönyörű koszoruja, melyet sajátkezűleg tett a nagy halott keblére. A koszoru fehér kameliákból és habérlevelekből készült, s aranynyal dúsan himzett két tenyérrnyi széles fehér szalagja leért a földig. A ravatal lábánál egy vánkoston a király által ajándékozott koszoru volt elhelyezve; mellette jobbról József főherceg és Clotild főhercegasszony koszorui, balról az országgyűlés és Budapest törvényhatósága koszorui. A többi koszoruk között láttuk a székesfejérvári „Vörösmarty-kör” koszoruját is, a szalagon „Deák Ferencznek” felirattal. A ravatal körül folytonosan szakadatlanul hullámozott a közönség; mindenkinek csak egyszer volt szabad körüljárni a ravatalt s aztán távoznia kellett a másik kapun. Az akademia palota előtt több ezer ember tódult egymás hátán előre; a palota előtt katonaság és ügyetlen rendőrség képezett sorfalat; s csak időközönként engedtek egy

kis rést, melyen mintegy kétszáz ember betódult, azután szép rendben megkerülték a ravatalt és azonnal távoztak, hogy újra be lehetett kétszáz embert bocsátani. Szerdán d. u. 5 órakor a palota kapui bezáródtak és többé nem volt látható a ravatal.

Az akademia teréről a csarnokba vezető kapuk csak csütörtökön délelőtt fél 11 órakor nyitak meg újra. — Oda csupán a törvényhatóság képviselői, egyletek és intézetek küldöttei bocsáttak be. 11 órakor az egyházi szertartást végző papság vonult a ravatalhoz; ott a koporsó lábainál állott meg, s Simor János hercegprimás vezetése mellett megkezdődött a szertartás. Az egyházi szertartás után, a képviselőház elnöke: Ghyczy Kálmán tartott megható gyászbeszédet. A mint Ghyczy elvégző beszédjét, a díszőség felemelé a koporsót, s az óriási menet megindult a temető felé. A nép ezrivel hullámozott mindenfelé; a merre a gyászkisérlet indult, a felállított katonaság képezett sorfalat.

Az utcák, melyeken a menet elvonult, leirhatatlan látványt nyújtottak. Minden bolt zárva volt, az erkélyekről és ablakokból fekete lepel csüngött alá; a háztetőkről fekete zászlók lobogtak. A légszeszlámpák gyászfátyollal voltak bevonna s mind felgyujtva. Mindenfelé óriási néptömeg lepte el az utcákat, s minden szem könybelábadt, midőn a szomorú kíséret közeledett. Elöl katonai zenekar hangzogatott gyászdulót.

Azután jöttek a rokkant honvédek; ezeket követték a tüzoltók teljes egyenruhában. Utánok egyes csoportokban vonultak a czéhek, temetkezési- és beteg-segélyző egyletek zászlóikkal; a tanuló ifjuság, a matrözök, hajózási tisztviselők, árvalázak, a lengyelek és olaszok küldöttsége, papok, tanárok, tanítónők és nőnevelők növendékei. Majd a vaspályák tisztviselői és szolgaszemélyzete következett, hordárok, bérkocsisok, a kereskedők önképző és segélyző-egylete stb. Azután jöttek a vidékek törvényhatóságok képviselői. Városunkból számosan vettek részt e gyászünnepélyen. Ott láttuk a megyei és városi hatóságot, a „Vörösmarty-kör,” az ügyvédi kamara és a városi és megyei takarékpénztár küldötteit; törvényszéki tisztviselőket és újságírókat. A vaáli járás községei is képviselve voltak, Tárnok község előljárói nagy fekete lobogót vittek, melyen fehér betűkkel volt a község neve jelezve.

A gyászmenet részleteiről teljesen kimerítő rajzot adni lehetetlenség, csak nagyjából sorolunk fel egyetmást: A gyászkisérlet 20,000 főből állott és mintegy ezer zászlót vittek a különféle czéhek és testületek. A menet már másfél órai elindulása után a második katonai zenekar vonult el gyászdulóval, s utána a menet szakadatlanul özlött tovább. Nagyszerű látványt képezett a bányatisztek, bányamunkások és erdészek csapatja festői egyenruhában. A miniszteri hivatalnokok nagy csapatban özlönlöttek el a menet elvonulására kijelölt utakat. A honvéd-és közös hadseregbeli tisztikar teljes díszben vonult ki, köztük József főherceg, gróf Andrássy, Edelsheim Gyulai. A tisztiket a fővárosi küldöttség követte. Azután jött a lovasbanderium égő viaszfáklyákat, fátyollal bevont lámpákat, fekete zászlókat és koszorukat hozva. Utánuk a koszorus-kocsit húzta két fehér ló. A temetésrendező bizottság tagjai a díszkocsi mellett haladtak. A koszorukkal megrakott kocsit megragadó látványt nyújtott, a kocsit magasan

fel volt koszorukkal halmozva, s a különféle színű szalagok omlottak alá.

E megható látványra a közönség soraiban a bámulat és meglepetés felkiáltásai hangzóttak, minden szem rája tapadt, s mindenki addig kísérté szemmel az elhaladó kocsit, míg az a láthatárról a ködben eltűnt.

A koszorus-kocsi után fényes egyházi kíséret következett. Ezután jött csak a gyászterítővel bevont hat fekete ló által vontatott gyászkocsi a drága tetemmel. A koporsó szalagjait az alsó- és főrendi ház tagjai vitték, s a koporsó körül díszruhás kíséret volt. Azután háromezred sorkatonaság követte a gyászmenetet, végül a kocsik hasszu sora következett. A gyászkisérlet oly nagyszerű volt, hogy elvonulása harmadfél órai időt igényelt. Ily nagyszerű temetés nem volt még Magyarországon, s a vesztőség ily nagymérvű fájdalma nem kapta meg a kebleket; együtt sirt az egész nemzet és a felejthetetlen drága hamvakat az egész nemzet áldása kísérette sírjába!

A szomorú gyászmenet 1/2 órakor érkezett a kerepesi temetőbe, hol ideiglenesen egy kápolnába helyezték el a koporsót, melyen a király és királyné koszoruja rajt maradt, a többi koszorut pedig a kápolna belső falaira agatták fel. A koporsót 1/3 órakor helyezték el a kápolnába, ekkor Samassa egri érsek imát mondott, a koporsót beszentelte és az egyházi szertartást befejezte. Ennek végeztével az országos bizottság elkészítette a jegyzőkönyvet arról, hogy Deák Ferencz tetemait a fővárosi bizottságnak őrzés végett átadta. — Azzal a szomorú és megható ünnepély véget ért.

A nagy halottnak meghozta a nemzet végtisztelet adóját. Eltemettük őt a haza szent földébe, hogy míg szelleme örökké ragyogjon előttünk, addig elporló teste egyesüljön az annyi századokon át honfivérrel megszentelt haza földével.

Deák Ferencz nincs többé! Vértől szivvel ejtjük ki e szavakat! A bánat keserősége fogja el szívünket, valahányszor e szavakat önkénytelenül is hangoztatjuk. De ha nincs is köztünk, vigasztal azon tudat, hogy szelleme örökké élni fog s a nemzet védangyala leend annyi nagyokkal együtt. Neve ott ragyog a nemzet legnagyobb történelmi alakjai neve mellett!

Gyászünnepélyről jövünk, nem illenek hozzánk az öröm, nem illik a vigság. Gyászoljuk a halhatatlan férfit, mint egyik legnagyobb fiát a hazának mély és férfias gyászszal, melyet ő megérdemel. Némuljon el a vigság zaja, boruljon gyászba a nemzet, mert a legnagyobb s legönzetlenebb honfiak egyike az örök sirba leszállt.

Adjuk meg a végtiszteletet a nagy férfi emléke iránt; ne feledjük emlékét soha; neve, mint vezérlő csillag ragyogjon hazánk egén, élete példa legyen a haza minden fia előtt!

Legyen neki könnyű a haza szent földje. Emléke örökké éljen! A haza jaj kiáltása meg ne zavarja álmait! Szelleme lebegjen felettünk és köztünk, óvólag védve nemzetünket.

Béke legyen a nagy hazafi hamvai felett!

L.

Az éghajlat és talaj befolyása az emberi műveltségre és társadalomra. Öreg Jánostól.

Senkise csodálkozik azon, midőn hallja, hogy a csecsemő annyira összefügg édes anyjával, miként ennek nemcsak arcvonása, hanem mindennemű élet-tüneménye, öröme, bánata, egészsége, betegsége, amának arcvonásaiban s életében visszatükröződik. De még azt is rendes dolognak tartjuk, hogy az édes anyai befolyás nem szűnik meg azzal, ha a csecsemő leszakad a tápláló edeltől nyújtó anyai kebelről, mert hiszen nagy embereink életében oly előszeretettel keressük ki azon hatásokat, melyeket a fogékony elmére az édes anyai példa, intés vagy talentum gyakorolt: hanem már arra sokan hitetlenül rázzák fejüket, midőn hallják, hogy az emberiség nagy egésze, szintén ily viszonyban van a földdel, a mi édes anyánkkal, melynek röge szolgáltatja azt az anyagot, a niből szervezetünk felépült, s melynek anyai kebeléről vesszük naponként magunkhoz azon táplálékot, a mi személyünk fenntartására, vagy szervezetünk elhasznált alkatrészeinek kipótlására megkívántatik. Ennélfogva be kell bizonyítanunk ezen befolyást, mielőtt ama nyomósabb tétel vitatásába kezdenénk, hogy a föld éghajlati s talajviszonyai csakugy irányad lag folynak be az emberiség műveltségének s társadalmi viszonyainak alakítására, miat fontebb az édes anyáról láttuk, hogy gyermeke tehetségeinek fejlődésére irányadó hatást gyakorol.

A gyermek által születő öröklött családi hasonlatot ki ne ismerné fel azonnal azon fajjellegekben, melyet a különböző éghajlatu s talajviszonyu földrészek nyomnak szülőiteikre? Az afrikai szerencsen, az ázsiai mongol, az amerikai vörösbőrű, az ausztráliai malaj s az európai kaukázsi faj mintegy életadó földjöknek természeti sajátosságát tükrözik vissza. Sőt e családi hasonlóság az egyes földrészek határain belül is apróbb részletekre oszlik s ezáltal az egyes országok talaj s légütemi viszonyainak megfelelő nemzeti-ségeket szüli. S hogy e dolog így van, a néhány évszázad alatt Északamerikában majdnem teljes indus fajúlegűvé alakult, meghosszult nyakú s ujjú, európai angol szárszóból átváltozott yankee tanusítja.

A föld életben véghezmenő minden változás visszatükröződik az emberiség életén is. A tavaszi újra ébredt természet kiben nem költötte fel már azt az utazási vágyat, mely a fec kékkel s darvakkal új vidékek keresésére ad ösztönt? A természet elpihentetője a tél az embert is ugyszólván álomba ringatja, s nemcsak az állatok, hanem a vad népek s a művelt nemzetek művelten része is a telet majdnem teljesen ugy aluszsa által. Az éjszaka elközeledtével nemcsak a virágok kelyhe záródik be, nemcsak a madárka keresi fel fészékét, hanem a gyermek szeme is álomra zárodik. Azonban főként a betegség az, midőn a természet befolyását leghatalmasabban érezzük, midőn mintegy ujjolag a természet hatalma alá esünk vissza. Északának idején rendszeren súlyosbul a beteg állapota, mintegy érezve, hogy elfordult tőle az életadó nap. A halálozási esetek száma a lehulló félévelekkel nagyobbodik s a tüdővésztes beteg elköltözötti elődhez az őszi vagy tavaszi szellő; sőt kedélyünk is annyira a természet hatalmába van, hogy nemcsak a gyermek lesz félnélkebbé az éjszaka sötéttségében, hanem Bonaparte állítása szerint, csak két oly tábornokot ismert, ki a nap felkölte előtt két órával teljes bátorságát meg birta őrizni.

A csecsemő megbetegszik midőn édes anyja beteg. Valjon nem arra mutat e, hogy édes anyánk a földbe-tegységbe esik neha, ama sajátos körülmény, hogy az emberiség életének válságos fordul pontjainál természetlen évek, dögihalál s pusztító nyavalyák tünet keznek? A történelem azt tanusítja, hogy nemcsak a görög világ enyésztekor, hanem a római világbirodalom összeomlását is dögvész uralgása követte; a kereszties háborúkkal honosult meg nálunk a himlő; a középkori lovagvilág megsemmisülte, a reformatio létre-jött s Amerika felfedőztetése három addig ismeretlen iszonyu nyavalyát vont maga után. Sőt a nép kedély-állapotán is megrázó hatást gyakorol e mind eddig kimagyarázhatatlan tünemény, a mennyiben, majdnem minden cholera alkalmával forradalomban, a kutak megmérgezői ellen való erőszakos rakoncátlanokodásokban tör ki, mint ez nemcsak nálunk, de szent Pétervárott s Párisban is ismétlődött.

Egyébiránt még talán legjobban tanusítja a természet kimagyarázhatatlan, de azért okvetlen létező befolyását, a statisztika által felderített azon tény, hogy még ott is bizonyos törvény uralmától függünk, hol teljesen a szabad akarat erejét véljük érvényesülni. Mert bár a statisztika azon állítása is megdöbbenhetne már bennünket, hogy valamely nagyobb népmennyiséget, egy ország vagy egy ország lakosságával felérő város, teszem London, Páris népességét véve, az ott évenként előforduló gyilkosságok száma ugyanaz, s csakis a népesség arányának változása szerint változik. Hát ha még ehhez azt is hozzávesszük miként nemcsak a gyilkosságok száma, hanem még azon eszközök is, a melyekkel a gyilkosság elkövettetett, ily szabályszerűséget tüntetnek fel. Sőt, a mi leginkább az ember szabad elhatározásától véljük függőnek: még az öngyilkosság is ily törvényszerűséget mutat éven

kint ismétlődő számaival. Mit szóljunk ahhoz, a mi a statisztika bizonyít, hogy Londonban évről évre ugyanazon mennyiségű ember feledi el postára dobott levelére felírni a címet? Bizonyára elég e néhány felhordott tény is annak bebizonyítására, miként a természet csakugyan befoly cselekvéseink irányzására, s a mik vagyunk, a mikké lettünk a természet erőinek köszönhető; a mehetünk tehát annak részletesebb felderítésére: mily befolyást gyakorol az éghajlat és föld minéműsége műveltségünkre s társadalmi állapotainkra?

Szerencsére maga a természet megkönnyíti ez irányu fáradságunkat, mivel nem egy, hanem számos polgárisult állam virágzott már s virágzik maig is a földszínen: ennél fogva ha azt akarjuk meg tudni mi a műveltség s polgárisult állam létrejohetésének első s legfőbb feltétele csak azt keil megnéznünk, hol és mily körülmények közt keletkezett a legelső művelt állam. Ha ehhez hasonló körülményű más művelt államok is találhatunk, ebből kivonhatjuk azon törvényt, hogy az eféle művelt államoknak mivé kellett fejlődniök a természet behatása folytán. Viszont a másodsorban keletkezett művelt államok vizsgálata is becses összehasonlításra alkalmas adatokat szolgáltat, ha ugyan körülményeink a előbbemektől eltérők.

(Folytatása következik.)

A közegésségi állapot hazánkban a „lehető legrosszabb.”

Ministerelnök ur ö excellentiájának ezen általánosságban merődt hű szavait én dr Serli (Sz. Fej. 10) hozzáim intézet levele folytán különösen a védhímő oltásra hozom alkalmazásba — a mennyiben a „K. L.” 21-ik száma is igazolja: miszerint a magyar közegésségiügynek semminemű statisztikája, de megbizhatósága sincsen.

Ezen bekezdés után m. t. Serli ügyfél urnak e helyen csak röviden ekként felelhetek. U. i. — Én kegyedet lapjaimból orvosi celebritásnak tartván, ez indokból önt is megiszteltam a kérdéses lappal, melylyel magat megbánva érz. Láthatja, miként én nagy rabcesült szenvedélyről nem orozva emlékeztem meg, mert már 3. ízben helyilappal, egy ízben pedig a győri vándorgyűléshez terjesztett körlevellemmel tiszteltem meg kegyedet mint zelosult oltoerost éppen azért, mivel becses személye közleményeimbe szövegett.

Téved ön a „kiforgatás, gúny, ledorongolás” fel fogásaiban. — Szükségtelen számainhoz felvilágosítás; nem a közönséghez irtam azokat, hanem az országhához, s miután hivatkozva van a kutorfásra honnét némelyek merítettek, — kiket illet azok megértik, vagy utasításomból bővebben értesülhetnek mondataim igazságáról. Ez tehát nem támadás, mert csak is kegyed saját nézetét idéztem a „Gyógyászatból.” — A hivatal pedig, illetőleg annak elhatározása, hogy melyikünknek véleménye szolgáljon irányul az új oltásítörvény alkotásánál nem a közönség, egyedül a honatyák dolgává tételtt általam. — Fog e törvényhozóinknál jan 22 kén odaterjesztett antivaccinatorius információm figyelembe vétetni? nem tudom, de ha nem! akkor megnyugvásra szolgálhat azon tény: miként a tárgyaló honatyák eddig még a bp. oivostesületek, bizottság és buvárgyűlésünk beterjesztett kérévényeire sem figyeltek. („Gy.” 5.)

Egyébiránt felette nagy örömmel fogadom ily jeles férfiak kihívását, via illetékes helynek azonban csak szaklapot tekinthetek; azért eszedem: egy lapnak választásáért, hol önábal egyuttal kieszközöltessek, hogy ne csak önök „pro” (mit szivesen teljesít minden szaklapiszerkesztő) hanem az ön „contra” cik kem is megjelenhessen; — ezt azért kötöm ki, mivel köztudomásu, miszerint a szaklapok oltás elleni nyilatkozatot nem szivesen közlenek. (Jeles kivételben áll a „K. L.” önálló — független s lovgias szerkesztősége, mely február 1 ei számában az önt bántó cikkemet szinte közölte már, sőt rend. letemre 50 példányt a felső és alsóházi elnökségeknek informati-kép beküldött is). A „K. L.” cikkemet magyar antivaccinatori kiáltvány cím alatt szörulszóra átvette; — szeretném ha összes tapasztalt ügyfeleink közönségéből illetőleg hallgatvány! helyezőkükből a tett terere valahára kiemelkednének.

Eddig terjednek szavaim felette kedves „nyilt levele” azon utófigyelmeztetésemmel, hogy a tudomra adandó discussio megkezdése előtt ne mulassza el, a győri körlevelőmben önről hivatkozásomat ujbol átolvasni, mert az oltási kényszerit ohtajtani csupa önkényből — barbarismus volna.

Ezekután tudatom, hogy a szában levő közleményem azért jelent meg a „Sz. Fej.” 7 dik számában mivel e lapnak mult decembei 101. számára vonatkozik, és csak ezen lap után volt még lehetséges jó üdegen azt a képviselőházhöz beterjeszteni; a mennyire pedig a „Közegésségi lapokra” is vonatkozott, emek szerkesztősége az átvételre kéretett meg — át is vette.

Mivel a sors ugy akarta, hogy m. t. kegyedhez helyilapunkban legyen szerencsém, felhasználom ezt arra, hogy:

I. nézetemet fejtem ki az iránt: miszerint ami a telenben betegség, az csecsemőinkbe oltva szintcsak ártalom. E szerint a marha evl (tehénhimlő — ichor — Janche) csecsemőinkbe oltva üdvöshatásu nem lehet; — és innen van, hogy a gondos anyák kedves gyer-

mekeik organicus megmérgezése (a beoltás!) ellen melán szabódnak. — A természet örök törvénye, valamint orvosi tudományunk megmásíthatlan elve azt tartják: hogy minden mi egyik élőben betegség, az a másikkban sem lehet egyéb! — ennek alapján itéljenek a természetbuvárok: az oltótan e, az orvositudomány van-e az oltási művelettel megszügyenítve? — az örökigazság előtt minden statistika megbénul.

II. hogy értesítem, miszerint a bécsi császári palotában jelenleg (27/1) egy himlőbeteg ápolatik, és ez egy ö felségének szolgálatában álló egyének gyermeke („W. B.” 21.) — Ezen himlőbaj miatt Dr. Viderhofer a császári családorvosa ö fenségét, a magyarszületésű 8 éves Maria Valeria főhercegnőt (a birodalom közkedveltjét) biztonsági tekintetből — a császári palotában tervezve volt elkülönítésben sem bízván — Budapestre költözködni rendelte. — Látható, miként Dr. Viderhofer a védhímőoltásban (benne a himlő ellen liztosítékot nem találván) mitsem bizik; mert ha a védhímőoltást himlőmentesítőnek tartaná, akkor menekül nem ajánlotta volna Budapestet, hanem bízva a csecsemőkori beoltásban Bécsben marasztalta volna ö fenségét — fentarthatván óvatosságból a revaccinációt meg — Viderhofer azonban ö fenségét a bécsijárvány elől távolítva elvtelenségében vagy elfogultságában a még hímősebb Budapestre utaztatá. No már ily ellentétes orvosi eljárás csakugyan nem szolgálhat a népre vonzó például az oltás iránt; hogyanis bizzek a nép oly óvintézkedésben, melynek az intézkedők előtt sincs hitele? de mit is használ akkor a beoltás, ha a himlő elől mégis meneküdni kell? Utóvégre, egész Bécs csak mégsem fúthat meg! de hol is találna menhelyre, s ki fogadna be ily ragályosokat?? — A mindennapi tapasztalás léptennyomon meghazudolja az oltótant, és kilegásalan tanuja annak: miszerint a járványok üdejében támadni szokott zürzavarnak okozói többnyire maguk a kápködő orvosok! — Hír szerint ö fensége — a magy. nemzet közkedvességü bennszülöttje — febr. 4 én Bécsbe visszautazand („P. J.” 26); a Mindenható óvardja meg öt azon bajtól, melytől félteve lett.

Záradekul fentartva a „Sz. Fej.” 7-ik számú értehető s világosan irt közleményemet egész terjedelmében — e lapban czuttal végeztünk; ön által azonban kieszközölendő bár melyik szaklapban kész szolgálatomat ajánlom. — Ezt kiváló tiszteletből e mai számnak bizalmas elküldésével m. t. ügyfél urnak tudtára adom.

Tehát a „mohácsi útközetre” készen talál!!!
Dr. Schaller.

Levelezés.

Székesfejervár 1876. jan. 27.

T. szerkesztő ur! A „Kat. néptanítók székesfejvári egyet” nagygyűlése mai nap folyt le. A tagok szép számmal jelentek meg a b városi leánytanoda 4 ik osztályában, a hol az egyet m. elnöke T. Janny József ur üdvözölvén a jelenlevőket, a gyűlést megnyitotnak nyilvánította. Mindenekelőtt sajnálattal jelelnti, hogy szeretve tisztelt elnökünk dr. Say József ur betegsége miatt a gyűlésen meg nem jelenhétven, azt vezetni, valamint a mult év nüködéséről számot adni, neki jutott a szerencse. Örömmel jelezi, hogy a czélt, melyet egyletünk zászlójára tűzött, szem elől nem tévesztette; s míg egyrésztől önművelődésünkre egyesültünk, másrésztől egyleti czélunk a leghumanusabb: letörölni áldozatunkkal a mindennapi kenyéért fáradozó kartársunk homlokának veritékét. Egyleti tagjaink száma 136, kik közül 6 résztint a városból tavoztak, résztint más pályára léptek. — A folyó ügyek elintézésére 4 köz és 7 választmányi ülés tartatott. A lefolyt évben segelyeztetett 8 elemi tanító.

A könyvtár 841 munkából áll, (résztint magyar, résztint német); ezeken kívül a lefolyt évben 6 szaklap járattatott. Jelenti továbbá, hogy ez évben is akadtak tagok, kik talpra esett értekezések és öntapasztalásaik közlése által mig egyfelől a tagtársakat folytonos művelődésre buzditak, másfelől pedig a tán hiányzó ismereteket könnyű és alapos modorban pótolni segítettek; különösen kiemeli az egylet tagjai közül főt. Pállér Kelemen főgyimn. tanár ur, egyleti pártolótagnak szives közreműködését, ki a lefolyt évben ugy mint az előbbieken természetani előadásával gazdagította szellemi tőkénket. Az előterjesztett elnöki jelentés éljenzések között kedves tudomásul vétett.

2. Mielőtt a megállapított sorrend szerint folytatná a közgyűlés tárgyalását, fölolvastatott egyt. elnökünk tek. Say József urnak a közgyűléshez intézett levele, melyben sajnálatát fejezi ki a fölött, hogy hosszasan tartó betegeskedése tette lehetlenné a megjele nést; egyuttal megköszönve az eddig benne helyezett s általa nagyrabcesült bizalmat, az alapszabályok értelmében elnöki tisztéről lemond. A közgyűlés sajnálatlall értesül az igen tisztelt elnök betegsége felől s öszinte részvétét jegyzőkönnyileg is kifejezi.

3. Olvastatott a pénztár fölülvizsgálására kiküldött számvizsgáló bizottság jelentése, mely szerint a főkönyvet összehasonlítva az okiratokkal, azt mindenben megegyezőnek és teljesen hibánélkülinek találta. A jelentés tudomásul vétetvén s Tóth József pénztárnok urnak 1875 re a fölmentvény megadatik.

4. Olvastatott a helybeli mlgtos s főt. káptalan 14. sz. levele, melyben tudatja az egylettel, hogy egyleti használatra a nsgos örkanonknál levő faszekrényt

átengedi. — A kegyes adomány hálás köszönettel fogadtatott.

5. A választmány által ajánlott tiszteletbeli tagok névsora fölolvastatván, azok egyhangulag megválasztatnak; névszerint: gróf Zichy Nándor országos képviselő, König Mór kanonok, dr. Juhász Norbert tanter, főigazgató, dr. Károly Nándor ügyvéd, Bója Gergely tanfelügyelő, dr. Elter József orvos, Bäcker György, Derlik József és Meszner József budapesti igazgató tanítók.

6. Fölolvastatott az Eötvös-alap közp. gyűjtőbizottságának a tanító egyletekhez intézett levele.

A közgyűlés egyszer mindenkorra 5 frtot szavaz meg s azt a közp. bizottság pénztárnokához elküldeni határozta; megjegyezték azonban, hogy az itteni gyűjtőbizottság a t. megyei iskolatanács által fog megalkotni, a mikor az egyesület tagjai oda fognak beiratkozni.

7. Bemutatták a Győrffy féle tan. és írószerek. Tudomásul vétettek s a tagtársak figyelmébe ajánlatnak.

8. Elnöklő tudatja, hogy mltgos püspökünk főt. dr. Dulánszky Nándor ur 6 mltga az egyesület alapító tagjai közé lépett, az 50 frt. alapítói összeget kézbesítette. — A bejelentés kedves tudomásul vétetvén, megbízatik egyúttal ama küldöttség, mely 6 mltgát a védnökség elfogadására felkérendő leszen, hogy 6 mltgát a t. megyei adományait a leghálás-ban köszönje meg.

9. Langer János főtanító ur indítványozza, hogy jövőre szereinelő, ha a pénztári könyvelés egyszerűsítettnek. Az indítvány helyeseltetvén s főt. Pallér Kelemen tanár ur elnökle alatt bizottság nevezetett ki, mely a pénztári könyvelés egyszerűsítését eszközölje s jelentését mielőbb megtegye

10. Walter János tanító ur jövőre nézve kéri, hogy az egyesület vidéki tagjai neesak a hírlapok úján hívassanak meg a közgyűlésekre, hanem külön levelezési lapon is értesítsenek. Elfogadtatott.

11. Indítvány folytán beteg tagtársunk Müller Lipót albertfalvi tanító ur részére betegségi költségeinek fedezésére az önszegélyző alaplól 20 forintot utalványoztatott.

12. Főt. Pallér Kelemen főgym. tanár ur, egyesületi pártolótag tartotta természettani értekezését a „távirás története“ fölött; egyúttal bemutatta az eddig használtatban volt, valamint a mostani távirókat részint rajzban, részint eredetben; továbbá Göbel János főtanító ur értekezett „Korunknak a tanító hivataloskodásához támasztott követelményeiről.“ Mindkét értekező lelkesen megjelentetett s szíves közreműködésükért hálás köszönet szavaztatott.

13. Végül elnöklő egy saját, valamint tisztársai nevében leköszön s az alapszabályok értelmében a tisztújítást kéri fogantatni. Csekély változással az eddigi tisztviselők választattak meg egyhangulag.

Egy jelen volt.

Megyei és városi hírek.

— **Deák Ferencz** boldogult nagy hazafiért a gyászistenisztelet e hó 8 án fog megtartani reggeli 9 órakor a helybeli püspöki székesgyházban. Figyelmeltetjük erre városunk polgárságát, hogy a nagy férfiú iránti tisztelet s kegyelet adóját lerovandó minél nagyobb számmal jelenjenek meg.

— **Színházunkban** a közlebbi bérlet a hét folytán letelvén, újabb bérletre hívja fel közönségünket Károlyi ur. Közönségünk figyelmét mi is felhívjuk ezen új bérletre s ajánljuk figyelmébe színtűnket. Reméljük, hogy közönségünk, mely mindig figyelemmel s pártoló készséggel viseltetett a színészetiügye iránt, most is pártolásaiba veszi azt. Károlyi ur az új bérlet alatt gondoskodni fog vendégszereplőkről, s hazai első rangú színészeket fog megnyerni néhány fellépésre. A bérletek ára a régi, különben a színlapon jelezve van.

— **Vörösmarty-körünk** Deák Ferencz koporsójára igen szép koszorút küldött, melynek szalagján következő felirat volt: „A székesfejérvári Vörösmarty-kör Deák Ferencznek.“

— **A helybeli ügyvédi kamara választmánya** mult hó 31 ikén Deák Ferencz halála alkalmából rendkívüli ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a nagy halott temetésén küldöttségileg megjelenik, koporsójára kegyelete jelölül koszorút készített, arczképét hivatalos helyiségében felfüggeszti s a képviselőház elnökéhez részvéturatot intéz. A küldöttség tagjai voltak: Szűts Sándor elnök, Pálffy Károly titkár és Vértessy József választmányi tag, kikhez Hortoványi, Márkus és Takács ügyvéd urak csatlakoztak. A díszes koszoru Pesten készült. Csodáljuk, hogy a fővárosi sajtó e valóban szép kegyeletről alig bir tudomással.

— **Jutalomjáték.** Kömivesné közkedveliségi igen ügyes drámai színésznőnk jutalomjátéka esütörtökön, e hó 10 én leend. Ez alkalmossal színr kerül: „Hamis eskü“ dráma. Irta: Gruber. Fordította: Miklósy Gyula. A kedvelt színésznőnk ajánljuk közönségünk figyelmébe, hisszük, hogy méltó pártolásban részesül jutalomjátéka!

— **Hymen.** Kemenczky Károly pákozdi reform. lelkész közlebb vezető oltárhoz, László Katalin kis asszonyt Kajászó szt Péterről. Aldást és boldogságot kívánunk a kötetendő frigré!

— **„Kintornás családja“** című szép színművet szerdán este adták színpadunkon. Az előadás sikerült. A közönség nagyszámmal jelent meg s a darabbal nagyon megvan elégedve. Ezen új darab a szerző Tóth Ede, „Falu rosszának“ méltó párja. Jövőre bővebben ismertetjük.

— **Az Erosiben** felállítandó Eötvös szobor javára a martonvásári nagy vendéglő termében folyó év február hó 19 én zártkörű táncvizigalom tartatik Személyjegy 2 frt. Családjegy 5 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag közli tételnek. Szállásokról gondoskodva van. A szép nemes czél iránti tekintetből reméljük, hogy számosan fognak e táncvizigalom megjelenni.

— **A fejemegyei és városi régiségár** javára Pettenkoffer Sándor urodalmi igazgató ur Csákvárról a patak molnárezeh pcesétét 1701 ből adományozó, mely Csákváron találtatott. Schön József ur 4 darab régi érmet adott. Fogadják az adományozók az egyesület nevében köszönetünket.

— **Mendlik** ur felsőbb leánytanodájában, mint hírlík, igen megbízható tanerőt sikerült a természetrajz előadására megnyerni. A természettudományoknak fontosságuknál fogva nagy barátjai levén, szívünkkel örvendünk, ha növekedő leányainknak alkalmuk nyílik ezekkel minél alaposabban megismerkedniök.

— **Városi tanítóink** abbéli jogos panasza, hogy az 1875. évi tanítói nyugdíj törvény daczára, mely az országos nyugdíj alaphozí járulásoknak egy egészen más módosítást rendel el, nem csekély megkésztésükra fizetések 2% még mindig levonatik, nagyérdemű polgárnagynk loyális utánnézése által meghallgatást s kedvező megoldást nyerend.

— **Fejemegyei vaáli sorozójárásának** 1876. évi ujonczfőállítás eredménye: ujonczjutalék javára kivettett 114, állítatott 114, póttartaléki jutaléklul kivettett 15, állítatott 15, honvédséghez besoroztatott 77, a fősorozásról távol maradtak 43.

— **A földművelési ipar** és kereskedelmi miniszter az 1876. évi fedezetési idényre Fejemegyei területén a következő fedezetési állomásokat engedélyezte: Székesfejérváron 7 ménel; Beglárón 2, Bicskén 4, Lovasberényben 2, Ondádon 2, Vaálon 3, Seregélyesen 3 és Sárkeresztúron 2 ménel.

— **Adakozás.** Schauman József ur, a városi árvalház részére egy igen szép és díszes órángyal képet ajándékozott. Fogadja ezért az igazgatóság őszinte köszönetét.

— **A palota-külvárosi olvasókör** f. hó 20-án saját helyiségében sorsjegyek játékaival egybekötött táncvizigalmat tartand. Egy belépti jegy ára a kör tagjaitól egy a családfelektől 50 kr., a család egyéb tagjaitól 20 kr. Midőn a táncvizigalomra a mélyen tisztelt polgártársakat meghívjuk, egyúttal nem feledhetjük már cleve is biztos reményünket kifejezni a felett, miszerint a szép és nemes mindenkor lelkesülni tudó nőink nem fognak rólunk megfélekedezni, illetőleg nehogy becses jelenlétükkel a társaságnak díszit, e vizigalomnak pedig cdes fűszert nyújtanak, de sőt találkoznak köztük olyak is kik ezenfelül nyeresémtárgyakkal fogják szerény körünket megfizetni. Kezdetét veszi e mulatság az nap este 7 órakor, vége ismét 7 órakor, de másnap reggel. Ismert házigazdánk izletes ételek és italokról, jó zenéről pedig a rendezőség már is intézkedett. *Kövérek Ferencz*, alelnök.

— **Városunk közepületei** nagy részén fekete lobogó hirdeté a gyászt, melyet a nemzet a nagy hazafi halála felett felöltött. Azonban szomoruan tapasztaltuk hogy közepületeink közül többen így a városi takarékpénztáron, a posta épületen stb. hiába kerestük a gyászt jelző fekete zászlót. E figyelmelenség bizony megrovandó, mert a nagy férfi emléke iránt különösen hazai nyilvános testületek nagyobb figyelmét tanúsíthattak volna.

— **A helybeli ügyvédi kamara** választmánya Deák Ferencz nagy hazafi temetésére küldöttséget és koporsójára szép koszorút küldött.

— **Lusztig Károly** a helybeli színház zenekar derék karmesterének jutalomjátéka folyó hó 5 én leend; figyelmeltetjük erre közönségünket.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon résztvevőknek kik boldogult fiam elhunytá alkalmával a temetésen megjelenni szivesek voltak forró köszönetemet fejezem ki. *Stéger Viktor*.

— **A lovasberényi olvasó-kör** e folyó hó 22 én tartott táncestélye egy mint minden évben, most is fényesen sikerült. E környék intelligens osztálya szépen volt képviselve, egy a hölgyek, mint a fiatal emberek is, kik határtalan jókedvvel csak világos reggel oszoltak szét. A négyeseket valamint a fűzértáncot, melyekben gyönyörű hölgykoszorút láttunk együtt gr. Cziráky Béla rendezte és pedig igen tapintatosan. A fűzértánc, melynek figurái egyik élvezetes volt a másiknál, éjjelutáni 2 órától 5 ig tartott. Végre nem hiányoztak a nagylelkű jötevők sem, kik felülfizetések által könyvtárunkra adakoztak. Ezek közt első sorban kell megemlítenem a jötekonyságáról mindenütt ismeretes országos képviselőnket Kégl György urat, ki e czélra 20 frtot küldött. Felülfizettek még e következők: Lyka Döme ur 10 frt. Gr. Cziráky Béla ur 5 frt. Ifju gr. Cziráky János ur 5 frt. Baur Ferencz ur 1 frt. Babos ispán ur 2 frt. Csemnitzky sztó ur 3 frt. Franka Lajos sztó ur 2 frt. Edelmann Mihály plébános

ur 1 frt. Bordy Károly ur 1 frt. Szűts ur 50 kr. Kerész F. gyógyszerész ur 1 frt. Kik is fogadják ugy a rendezőség, mint a kör nevében hálás köszönetünket. A bál tiszta jövedelme közel 60 frt. — *A rendezőség egy tagja.*

— **A moóri vasutallomás** jegyváltó pénztáránál furesa eljárás kapott lábra. Egy fiatal, vadászruhába öltöztetett pénztárnok valóságosan sarezolja a publikumot. Következő két visszaélésről vettünk tudomást: Mult deczember hóban két kis fiu akart utazni Moórról Fejérvárra, a pénztárhoz mennek jegyváltás végett; a jegykiadó pénztárnok előre elkéri tőlök a pénzt, s azután másokhoz fordulva ad ki jegyeket; erre az idősb fiu kéri a jegyet, a pénztárnok gorombán rámondul s előbb pénzt kér, daczára annak, hogy már elvette a fiuktól a pénzt. Az idő előre haladt, már már a vonat indul, de azért a pénztárnok jegyet nem ad, csak miután a fiuk elkezdtek keservesen sirni, az állomás főnök is kijött, adott jegyet a fiuknak, kik már a robogó vonatra csak veszélylyel ugorhattak fel. A másik eset ugyan ezzel a napokban történt. Egy helybeli köztisztelőben álló férfiú akart Moórról Fejérvárra jönni. A vasuti pénztárnál 10 frtot oda ad egy jegyért, a pénztárnok elveszi a 10 frtot, huzogatja s először vissza ad néhány hatost azután 2 frtot. Azután tova megy, néhányat fordul, s a 10 frtból még visszazaváro ura rámondul: mit keres még most is a pénztárnál, mikor ő visszaadott. Azonban az uri ember sem veszi a dolgot tréfának s már a mult évi esetet tudva, rá szól a pénztárnokra, ki kel elvárása ellen, ki is nagy-sietve adja át a még kijáró összeget. Kérdjük ezen eljárások után, vajlon a moóri vasuti pénztár a közönség nyuzására vagy a jogos jegy díj beszédésére van e felállítva?

— **Palota-külvárosi lakosságunk** megelégtült arczczal nézi a buza és haltér rendezésének újból felvett befejező munkálatait. Ennek kapcsán bizton akarják azt is hinni, hogy a „Ponty“ körüli remarquable járda, mely különösen ősz és tavasszal inkább körülhajtáható mint járható, a lakosság méltányos igényeinek megfelelőleg gyökeres javítás alá vétetik. A javítás elhalasztását ezuttal csak ugy lehetne megbocsátani, ha a külvárosok szóban forgó trottoiroztatása a legközelebbi tavasszal bizonyosan megkezdődik.

— **A vaáli járás jegyzői és bírái** január 28 án este ujonczozásuk befejezése alkalmából a „magyar király“ éttermében kedélyes bankettet adtak, s arra szolgabírójukat Lits Gyulát küldöttségileg hívták meg. Az estély már kezdeiben kedélyes volt, a felköszöntések sorát Kaiser Nándor acsai jegyző kezdé; üdvözölve új szolgabírójukat s egyúttal eddigi működése és erélyes eljárásairt az egész járás bizalmát és rokonszenvét tolmácsolta, melyre Lits szolgabíró meleg szavakban megköszönvén az ezen rövid idő alatt irányában tanúsított bizalmat, kérte a járása előljárít ugymint tisztviselő társait, hogy a viszony, mely közte s köztük fennáll neesak ridegen hivatalos, de egyúttal baráti legyen, együttműködésük lánczhoz hasonlítsion, melynek egyes összetartó szemcét a községek előljárói képezze; ez általános öömmel fogadott választ több talpra esett toaszt követé, ugymint a bírák részéről, utóbbiak közül különösen kiemelendő Pátkai István kajászó szent péteri bírónak a történelmi hasonlatokkal szépen előadott felszólalása. Eltették a megyei főispán és alispánunkat, s végre szolgabírójuk indítványára a járás érdemes orsz. képviselőjének ragazkodásukat és bizalmukat táviratilag tolmácsolták. E fel után oszlott szét a kedélyes társaság.

— **Színházi műsorozat.** Vasárnap, febr. 6-án: „A kintornás család“, népszínmű. Hétfő, febr. 7-én: „Az erdő szépe“, színmű. Kedd, febr. 8-án: Operette előadás. Szerda, febr. 9-én: „Richelieu párbaíj“, vigjáték. Csütörtök, febr. 10-én: „Hamis eskü“, színmű, bérlet színet, Kömivesné jutalomjátéka. Péntek, febr. 11-én: Szünet. Szombat, febr. 12-én: „Vízözön“, látványos vig színmű, énekek- és új díszetekkel először.

— **A helybeli korcsolya-egyesület** ugyan szép kegyeletet tanúsít Deák Ferencz a halhatatlan hazafi iránt. Mint értesültünk, éppen azon időben midőn a nagy férfi a nemzet sőt a művelt világ könyei közt ravatalra helyeztetett, midőn városunkban minden hangszér és vigság elnémult: többen a korcsolya-egyesület jegén zeneszó mellett francia négyest rendeztek s tánczoltak. A rendezők huszár tisztok voltak, pedig jól tudhatják, hogy a felsőbb katonai hatóság elrendelte, miszerint a katonaság is részt vegyen a gyászbán! Ajánljuk a helybeli parancsnokság figyelmébe ezen eljárásukat! Különbben ha Deák Ferencz polgár volt is s nem katona, midőn a fejedelmi korona leborult holt teste előtt, mert a königreezi csata után ő, az egyszerű polgár menté meg a birodalmat: megülhették volna a hadsereg helybeli tisztjei — egyrésze meg is ilte — illő kegyelettel a világörténet eme nagy alakjának gyászemlékét. Ezt egy magyar huszár ezred magyar tisztjeitől a magyar nemzet jogosan várhatja sőt követelheti!

— **Halálozás.** Wittmayr Antal Soóskut község nyugalmazott jegyzője f. é. január hó 31-én 76 éves korában végelgyengülésben elhunyt. Béke hamvaira!

— **A megyei közgyűlés,** mint lapunkban már jelezte e hó 7 én leend. Reméljük bizottmányi tagjaink ezen ülésen nagy számmal megjelennek.

Beküldetett.
Minden beteg erőt és egészségét nyer gyógyszer és költség nélkül a
Revalescière du Barry
gyógytápszertől Londonból.

26 év óta semminemű betegség sem volt képes e kellemes egészségügyi tápszernek ellentánni, s üdvösnek bizonyult az felnőttek, nély úgy mint gyermekeknek orvosság és költség nélkül minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártyatályozási, hólyag- és vesebaj, gümő-, aszkór, nehéz lélegzés, köhögés, emésztetlenség, dugulás, hasmenés, fámatlanság, gyengeség, aranyér, vízi betegség, lázszédülést, vérmegszorulás, fülzsibongás, émelység és hányás, sőt terhesség folyamában, hashártyalob, méliakór soványodás, csúsz, közhvény, sápkór ellen, ugyszintén csecsemőknek, eledelői dajkatej helyett előnyét érdemel. Kivonat 80,000 bizonyítványból gyógyításokról, melyek minden gyógyszer ellen dacoltak, ezek közt bizonyítványok: Dr. Wurzer tanártól, F. W. Beneki tanár urtól, gyógytanácsos dr. Angelsten, dr. Choleraud, dr. Campell, dr. Dédé tanár, dr. Urc, Castlestuart grófnő, Issenstein hercegtől, Mensdorf Pouilly minister elnökötől és több magas állású egyénektől tetszésre bementve beküldetnek.

Kivonatok a 80,000 bizonyítványból.

72,448. sz. bizonyítvány. **Cadix**, 1868. június 6.
Hálás hűtelességemnek tartom azon kedvező látást közzétenni, melyet a Revalescière-chokoládé nőmre gyakorolt. Ő ugyan éveken át a legiróztatóbb altesti fájdalmakban és folytonos fámatlanságban szenvedett, mely kinos állapot az ön Revalescière-chokoládéjának használatát után, mintegy varázslatra eltűnt. Legmélyebb tisztelettel
Vincento Moyano.

72,618. sz. bizonyítvány. **La-Roche, sur Yon**, 1868. júl. 30.
Az ön Revalescière-chokoládéja legiróztatóbb gyomor- s ideg-bajomat megszüntette.
Madame Armand.

Revalescière 4-szer táplálóból a husnál és 50-szer megkiméli a gyógyszer árat felmértékkel úgy mint gyermekeknek 1/2 fontos bádogszelenczébe 1 frt. 60 kr. 1 font 2 frt. 60 kr. 2 font 4 frt. 60 kr. 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. Revalescière Bisquittek, szelenczékben 2 frt. 60 kr. és 4 frt. 60 kr. — Revalescière-chokoládé porban és táblákban 12 csészére 1 frt. 60 kr. 24 csészére 2 frt. 60 kr. 48 csészére 4 frt. 60 kr. porokban 120 csészére 10 frt. 288 csészére — 676 csészére 36 frt.

Kapható: **Barry és társa** által Bécs, Wallfishgasse 8. sz. Székesfejérvárott **Diebálla György** gyógyszerésztárában Budapesten **Török József** gyógyszerésznél.

Felelős szerkesztő: **Hattyuffy Dezső.**

Hirdetések.

Az apácza-utcában levő 21-ik számú ház a hozzátartozó gazdasági épületekkel együtt **szt. György**-vagy **Jakabnapra** kiadó. — Bővebb tudósítás a háztulajdonos nőnél.

Ajánlja a n. é. községek és uradalmak becses figyelmébe

Schlammädinger Alajos

a gazdasági-gép lakatos és asztalos kellekek gyárában
Székesfejérvárott budai-ut 29. sz., régi postaház.

Készülődő erős dongafából vasabaronsokkal s minden darabhoz csapófával hitelesített
ürmértékek száraz tárgyak számára:
egy készlet u. m.: 5—50-ig 14 frt. 50 kr.
1 db. 5. 10. 20. 50 Liter-
1.70. 2.80. 4. 6.50. ért
ugyanazek kaphatók: **Schlammädinger J.** és fia
vaskereskedésükben is e jegyzett árákért.

Tüzifa erdei ölekből

kapható:
Deutsch József A. fakeskedésében
Székesfejérvár fazekas-utca 1-ső szám.

Malom haszonbérbeadás.

Nagyméltóságú gróf Károlyi György ur ő excellentiája csurgói urodalmához tartozó keresztesi háromkerékű fölülesapó malma, három évre árverés útján a többet ígérőnek haszonbérbe fog adni 1876. évi ápril 1-től kezdve.

Az árverés napja
1876. február 20-án délelőtt 10 órakor lesz Csurgón a tisztartói irodában.
A haszonbérbe venni kívánók felkértenek, hogy elegendő bánatpénzzel legyenek el látva.
A tisztartóság.

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos.

4 Goldene Medaillen. **4** Ehren-Diplome.

WILHELM'S

COMPANY'S REISCH-EXTRACT

aus F.R.A.Y.-BENTOS (Süd-Amerika).

Nur ächt wenn die Etiquette eines jeden Topfes nebenstehenden Namenszug in blauer Farbe trägt.

Zu haben bei:
M. Reichard und Comp. in Stuhlweissenburg,
ferner zu haben bei:
Th. Gutthardt Sohn in Veszprim.

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

E porok rendkívüli s a legeltérőbb esetekben belbizonyul-gyógyhatásuk által minden eddig elismert háziszerek között, tagadt hatatlanul az első helyet foglalják el; mit az sok ezer, a császári birodalom minden részéből küldött hála-iratok a legrész, letesebben tanusítják, hogy e porok rögzött szorulásoknál, emésztetlenségeknél, gyomorhévénél, továbbá görcsök, vese és ideg-bajokban, szívdobogásnál, idegesség okozta főfájás, vertolulás, végül hysteriára, bükör és buzamos hányásra hajlammal a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a leg-tartóbb gyógyhatást eredményeztek.

Ára 1 eredeti doboznak használati utasítással 1 frt.

FRANCIA BORSZESZ SÓVAL.

A legmegbízhatóbb orvosság a szenvedő emberiség segedel-mére minden belső és külső gyulladás, legfőbb betegség, mindennemű seb-, fejt-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyitott sebek, rák-fene, szemgyulladás, bémulus és mindennemű sérülés ellen, stb stb.

1 palczk ára használati utasítással 80 kr.

DORSCH-HALMÁJ-ZSIROLAJ

A legtisztább és leghatásosabb orvosi szer Bergenből Norvégia-ban nem cserélendő fel a mesterségesen tisztított halmájzsir-olajjal.

A valódi Dorsch-halmájzsir-olaj mell- és tüdő-bajoknál, scrophulus- és rachitis-betegségeknél legjobb gyógy-hatással van; meggyógyítja a legidültőbb közhvény- és csúzbaj-jokat, valamint az időszaki bőrkütegeket.

Ára 1 üvegnek használati utasítással 1 frt.

Raktárak. Székesfejérvárott: Braun József, Diebálla György és Say Rezső gyógyszerészek urainál. — Veszprémben: Ferenczy Károly ur gyógyszerésztárában.

MOLL A.
cs. kir. udv. szállító, Bécs, Tuchlauben 9.

Wertheim M. fiai

enyéngi és selymesí gazdaságában
következő erős gyümölcs- és sorfák
eladók:

- Több száz darab legnemesebb téli alma és kör tefa, darabja 30, 40 és 50 krral.
- Több száz darab tuja tartarica és juniperus vir-giniana; darabja 15 krral.
- Több száz darab gleditschiat, szilfa ulane, celtis australis, anercus-tölgyfák, robinia caragona, cyttisus laburum; darabja 10 krral.
- Több száz darab vadgesztenye; darabja 5 krral.
- végre többféle üvegházi növények, ojtott rózsák, díjazott köszméte, ribiskék, őszi és kajszi ba-raczkok, cseresnye, meggy, körte és birs, ugy-szinte más exoticus fák és bokrok.

Megrendeléseket elfogadnak a tulajdono-sok Székesfejérvárott és Glocker Károly foker-tész Enyéngen.

Árverési hirdetmény.

A székesfejérvári e. f. kir. teletörvényszéknek 5766. szám alatti végzése folytán közhírré tétetik, mi-szerint dr. Neuman Armin ügyvéd felperesnek Mar-tinka János alperes elleni 200 frt. tőke és járulékai erejéig követelése tárgyában lefoglalt és az Erd 764. sztjkyben foglalt II. sor szám alatti 300 frt. becsértékű háznak 1—8 sorszám alatti 3000 frt. becsértékű 2/3 teleknek az érdi 774. sztjkyben foglalt + 1. sorszám alatti 90 frt. becsértékű szűrűskertnek végrehajtás útján leendő elárverezése elrendeltetik, s ennek foganatosítá-sára 1-ső határidőül 1876. évi február hó 21-én szük-ségesetében 2 ik határidőül 1876. évi mártius hó 21-én délelőtt 10 órája Erd község-házánál azon kijelentéssel tüzetik ki, hogy a 2-ik árverésen a fekvőség becsárou alul is 10% bánatpénzkeppeni letétele mellett el fog adatni.

Az árverésnek több feltételei a kiküldött kir. vég-rehajtó Ivánszky János urnál megtekinthetők.
Egyszersmind pedig azon jelzalogos hitelezők, kik nem ezen tkvi hatóság székhelyén vagy közelében laknak, felszólítanak, hogy a vételár felosztása alkal-mával leendő képviseltesük végott e hatóság székhelyén megbízottat rendeljenek, s azok nevét és laká-sát az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben a hi-vatalból kinevezett gondnok által fognak képviselteni.
Végre a prdit. 433. és 466. §§. ahoz képest fel-hivatnak mindazok, kik a fentebb irt javak iránt tulaj-doni vagy elsőbbségi jogukat érvényesíthetni vélik, igénykeresetüket a hirdetmény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt ezen tkvi hatóság-nál nyujtsák be, különben azok a végrehajtási árverés foganatosítását nem gátolván, igénylők egyedül a vé-telár feleslegére fognak utasítatni.
Kelt a székesfejérvári e. f. kir. törvényszéknek 1875. évi nov. hó 26 án tartott tkvi üléséből.

Faith János, kir. tkvvezető.

A valódi WILHELM-féle

antiarthicus és antirheumaticus
vértisztító thea
csúsz és közhvényellenes gyógyerejének
igazolását feltüntető bizonyítványok egész sorából
a következőket idézzük:

T. Wilhelm Ferencz gyógyszer. urnak, Neunkirchenben.

Hamburg 1874 november 21.
Tisztelt uram! Mély hálára kötelez ön engem Jules Wilhelm-féle vértisztító theája gyógyhatása miatt, mely thea betegségekben dac-ozolt minden más orvosszettel s felülmúlta mindazokat.

Bizonyítékul peccéttimmel ellátott név aláírásommal közlöm önnel hogy az ön theája 8 havi használatát után, naponként egy adagot 7 éves már minden gyógyszerket megpróbált betegségekben a no héz nya valóból sikeresen gyógyított, úgy annyira, hogy már 14 hó óta régi betegségem legcsékélyebb utóhajtait sem érzem. Szíveskedjék e levelemet a szenvedő emberiség érdekében nyilvános-ságra hozni.
Berger Ignác,
G. C. 4218.

Alulírott bizonyítottam, hogy általam személyesen ismert Berger Ignác hamburgi cs. k. távirda-vezető ur ezen bizonyítványt előttem maga kezével alá irta.
Hamburg november 30-án 1874.

Paravicini Ant. m. k.,
(L. S.) cs. k. jegyző.

T. Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben.

Altenfeld, Felső-Osztrák orsz. 30. novemb. 1874.

Az ön Wilhelm-féle antiarthicus és antirheum. vértisztító theája, melyet ön Hofstüder Ágost linezi gyógyszerésztárában vettem, nálam rendkívüli hatással működik, méltó a dicseget és ajánlata, maga orvosunk Dr. Wiekl csodákozik e thea felett, minthogy mintegy egy év óta használtam számtalan gyógyszert, s ideghajom s közh-vénybántalmaim legkevésbé sem javultak, sőt inkább növekedett az most mintán 3 csomagot elfogyaszték, köszönöm azok javulását Önt üdvözölve vagyok tisztelettel
Kaml Julianna,
háztulajdonosó Nr. 6.

T. Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben.

Komárom, 30. november 1874.

Legmélyebb köszönetemet nyilvánítom önnek, hogy oly szoren-csés valék az ön vértisztító Wilhelm-féle theájából kísérletet tehetni. A jóságos ég vezetett e nagyszerű gyógyszer megismerhetéére, mely thea gyógyított szenvedő bajomból. 12 évig szenvedtem a leg-nagyobb kínokat, 3 évig fűrűdöttem megkísérték, de bajom sehog-s sem javult.

Fogadja ismételteln legnagyobb hála köszönetemet theájáért, óhajtandó, hogy e szer egy háznl se hiányoz-zék, mert ez maga az orvos.

A sok tudakozósokra, mellyel engem gyors felépülésem folytán elhalmoznak, sokakkal kellett urnáságot ezimét tudatni.
Szíveskedjen tehát még 4 csomaggal vértisztító theájából küldeni, melyet városunk kapitányának rendelni.

teljes tisztelettel
Schartner József, építész.
Viz-utca 1196. szám.

Óvás a hamisítás és felcserélés ellen.

Az igazi Wilhelm-féle antirheumatis vértisztítószer csak az első nemzeti Wilhelm-féle vértis-tító-theagyárban Neunkirchenben Bécs mellett, vagy általam az újságokban kijelölt raktárakban kaphatók. Egy dodoz 8 adagra felosztva, orvosi használati utasítással el-látva 1 frt. bélyeg és pakolási díj 10 kr.

A vevő közhönség kényelme tekintetéből a valódi theát kaphatni Székesfejérvárott **Diebálla György** gyógyszerésznél, Buda-pesten **Török József,** s Thalmayer A. és társa gyógyszer. Tapolezán Csabý Antalnál.